

WPROWADZENIE DO ROCZNEGO RAPORTU FINANSOWEGO ZA 2003 ROK

1. Podstawowe informacje o Banku

Bank Rozwoju Eksportu SA powołany został uchwałą nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 r. Bank został zarejestrowany na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy, XVI Wydział Gospodarczy – Rejestrowy w dniu 23 grudnia 1986 r. w Rejestrze Handlowym pod numerem RHB 14036. IX Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 4 marca 1999 r. podjęło uchwałę o zmianie nazwy banku na BRE Bank SA („Bank”).

Nowa firma Banku została wpisana do rejestru w dniu 23 marca 1999 r.

W dniu 11 lipca 2001 r. Sąd Rejonowy w Warszawie wydał postanowienie o wpisie Banku do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Bank posiada numer 6512A „Pozostała działalność bankowa”.

Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Siedziba centrali Banku mieści się w Warszawie przy ul. Senatorskiej 18.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem jego działalności jest wykonywanie usług bankowych, konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie.

Bank może otwierać i posiadać rachunki w bankach polskich i zagranicznych.

W celu realizacji wyżej wymienionych zadań Bank wykonuje:

a) czynności bankowe:

- prowadzenie rachunków bankowych,
- przyjmowanie wkładów oszczędnościowych i lokat terminowych,
- przeprowadzanie rozliczeń pieniężnych,
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych oraz pożyczek i kredytów konsumenckich w rozumieniu przepisów odrębnej ustawy,
- wykonywanie operacji wekslowych i czekowych,
- udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie akredytyw,
- dokonywanie obrotu wartościami dewizowymi oraz prowadzenie obsługi finansowej obrotów z zagranicą,
- prowadzenie obsługi pożyczek państwowych,
- emitowanie papierów wartościowych, dokonywanie obrotu papierami wartościowymi oraz prowadzenie kont depozytowych papierów wartościowych,
- dokonywanie zleconych czynności związanych z emisją papierów wartościowych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,

- dokonywanie terminowych operacji finansowych,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- wykonywanie czynności banku reprezentanta przewidzianych w Ustawie o obligacjach.

b) inne czynności:

- prowadzenie działalności o charakterze doradztwa ekonomicznego i finansowego,
- administrowanie funduszami na zlecenie organów państwowych i innych osób,
- nabywanie udziałów w bankach i w spółkach prawa handlowego oraz nabywanie jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych w kraju i za granicą,
- zakładanie i uczestniczenie w zakładaniu banków i spółek prawa handlowego w kraju i za granicą,
- prowadzenie działalności akwizycyjnej na rzecz funduszy emerytalnych,
- pełnienie funkcji depozytariusza w rozumieniu przepisów ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- pełnienie funkcji depozytariusza w rozumieniu przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych,
- prowadzenie działalności polegającej na przyjmowaniu zleceń nabywania i odkupywania oraz zapisów na jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych,
- prowadzenie rejestrów członków funduszy emerytalnych oraz rejestrów uczestników funduszy inwestycyjnych,
- wykonywanie czynności z zakresu pośrednictwa ubezpieczeniowego,
- nabywanie i zbywanie nieruchomości,
- obejmowanie lub nabywanie akcji i praw z akcji, udziałów innej osoby prawnej,
- dokonywanie, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika, z tym że Bank jest obowiązany do ich sprzedaży w okresie nie dłuższym niż 3 lata od daty nabycia,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- pośrednictwo w dokonywaniu przez rezydentów przekazów pieniężnych za granicę oraz rozliczeń w kraju z nierezydentami.

2. Wskazanie czasu działania Banku

Czas trwania działalności BRE Banku SA nie jest ograniczony.

3. Wskazanie okresu obrachunkowego

Prezentowany raport finansowy obejmuje dane za okres od 1 stycznia 2003 r. do 31 grudnia 2003 r. oraz dane za okres od 1 stycznia 2002 r. do 31 grudnia 2002 r. doprowadzone do porównywalności pod względem prezentacji.

4. Skład osobowy Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

W skład Zarządu BRE Banku SA wchodzi:

1. Wojciech Kostrzewa – Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
2. Anton M. Burghardt – Pierwszy Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku
3. Krzysztof Kokot – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku

4. Sławomir Lachowski – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku
5. Alicja Kos-Gołaszewska – Członek Zarządu, Dyrektor Banku
6. Wiesław Thor – Członek Zarządu, Dyrektor Banku

W dniu 26 stycznia 2004 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w sprawie powołania Rainera Ottensteina na stanowisko Członka Zarządu BRE Banku SA i Dyrektora Banku. Powołanie nastąpi z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia BRE Banku SA na okres do czasu zakończenia obecnej kadencji.

XVI Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy BRE Banku SA w dniu 21 maja 2003 r. podjęło uchwałę o rozszerzeniu składu Rady Nadzorczej z 9 do 10 osób. W związku z rezygnacją Pana Alberto Crippy z funkcji członka Rady Nadzorczej Walne Zgromadzenie powołało dwóch nowych członków Rady Nadzorczej na wspólną kadencję. Na dzień 31 grudnia 2003 r. skład Rady Nadzorczej był następujący:

1. Krzysztof Szwarc – Przewodniczący Rady Nadzorczej
2. Andreas de Maiziere – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
3. Gromosław Czempiński
4. Christian R. Eisenbeiss
5. Andrzej Księżny
6. Teresa Mokrysz
7. Michael Schmid
8. György Suranyi*
9. Jan Szomburg
10. Nicholas Teller

* w styczniu 2004 r. György Suranyi złożył rezygnację z członkostwa w Radzie

5. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

W skład Banku nie wchodzi wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdanie finansowe.

Na dzień 31 grudnia 2003 r. BRE Bank SA był jednostką dominującą lub znaczącym inwestorem w stosunku do 34 spółek. Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Bank obejmuje następujące spółki:

Nazwa spółki	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji
• Dom Inwestycyjny BRE Banku SA	99,9998%	pełna
• BRE Leasing Sp. z o.o.	50,004%	pełna
• PTE - Skarbiec Emerytura SA	100%	pełna
• Skarbiec Asset Management Holding SA	99,999%	pełna
• RHEINHYP BRE Bank Hipoteczny SA	50%	pełna
• BRE Corporate Finance SA	100%	pełna

• Polfactor SA	77,42%	pełna
• Tele-Tech Investment Sp. z o.o	24%	pełna
• BRE International Finance	100%	pełna
• Intermarket Bank AG	54,84%	pełna
• Transfinance a.s.	77,42%	pełna
• Magyar Factor Rt.	77,42%	pełna
• BRE Finance France SA	99,97%	pełna
• TV-TECH Investment 1 Sp. z o.o.	40%	pełna
• CERI Sp. z o.o.	99,99%	pełna

BRE Bank SA obejmuje konsolidacją wszystkie istotne dla sprawozdań finansowych jednostki zależne i stowarzyszone inne niż jednostki nabyte wyłącznie w celu odsprzedaży.

Zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie zasad sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych holdingu finansowego, od 1 stycznia 2002 r. jednostki zależne oraz stowarzyszone, które spełniają kryteria klasyfikacji jako bank, instytucja kredytowa lub instytucja finansowa w rozumieniu Ustawy Prawo bankowe zostały objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym metodą pełną.

6. Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe sporządzone zostało przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez BRE Bank SA w dającej się przewidzieć przyszłości, nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności.

7. Przekształcenia w celu zapewnienia porównywalności

Wycena instrumentów pochodnych prezentowana uprzednio w pozycji „Inne aktywa” w obecnym sprawozdaniu przedstawiona została w pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe”.

Zgodnie z zaleceniami NBP dotyczącymi prezentacji w rachunku zysków i strat, wynik ze sprzedaży jednostek podporządkowanych prezentowany uprzednio w pozycji „Wynik operacji finansowych”, przedstawiony jest w pozycji „Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych o zmiennej kwocie dochodu”. Korekty wprowadzone zostały w odniesieniu do danych na 31 grudnia 2002 r., co oznacza, że dane prezentowane w ww. pozycjach są porównywalne.

8. Zasady rachunkowości

Podstawa sporządzenia raportu

Raport finansowy BRE Banku SA sporządzony został w oparciu o obowiązujące przepisy zawarte w:

- Ustawie o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. Nr 121 poz. 591 wraz z późniejszymi zmianami),
- Ustawie Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. Nr 140 poz. 939 wraz z późniejszymi zmianami) („Prawie bankowym”),

- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. Nr 149 poz. 1673), wraz z późniejszymi zmianami,
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 149 poz. 1672),
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. Nr 149 poz. 1674),
- Ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 r. (Dz. U. Nr 106 poz. 482 wraz z późniejszymi zmianami) („Ustawie o podatku dochodowym”),
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie określenia wzorcowego planu kont dla banków (Dz. U. Nr 152 poz.1727),
- Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 października 2001 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. Nr 139, poz.1569),
- Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 października 2001 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinien odpowiadać prospekt emisyjny oraz skrót prospektu (Dz. U. Nr 139, poz.1568), wraz z późniejszymi zmianami.

Informacja dodatkowa do sprawozdania finansowego sporządzona została zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 października 2001 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. Nr 139 poz. 1569).

Metody wyceny aktywów i pasywów

Weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym

Weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym stanowią weksle złotowe, od klientów w sytuacji normalnej, o terminach wymagalności do trzech miesięcy.

Należności od sektora finansowego, niefinansowego i budżetowego

Udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności własne (w tym dłużne papiery wartościowe nabyte na rynku pierwotnym), nie przeznaczone do obrotu, wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, która obejmuje również odsetki od należności.

Należności wykazywane są w bilansie w wartości netto, tj. wartości nominalnej powiększonej o naliczone odsetki niezapadłe, zapadłe i podlegające kapitalizacji oraz pomniejszonej o utworzone rezerwy celowe na należności: pod obserwacją, poniżej standardu, wątpliwe i stracone.

Bank nie ujmuje w bilansie kredytów i wierzytelności skupionych lub będących przedmiotem faktoringu w przypadku, gdy znaczna część ryzyka i korzyści związanych z tymi pozycjami pozostaje po stronie zbywcy wierzytelności.

Należności/zobowiązania z tytułu kupna/sprzedaży papierów wartościowych z otrzymanym/udzielonym przyrzeczeniem odkupu/sprzedaży

Transakcje repo i reverse repo oraz buy sell back i sell buy back określane są jako operacje sprzedaży i kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie. Transakcje te niezależnie od aktywów bazowych księgowane są na kontach bilansowych jako depozyt (sprzedaż papieru) lub jako lokata (kupno papieru) pod zastaw papierów wartościowych. Realizacja transakcji nie ma wpływu na zmianę portfela papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe oraz papiery wartościowe z prawem do kapitału

Papiery wartościowe wykazywane są na dzień ich nabycia w wysokości kosztu (ceny nabycia) powiększonego o koszty transakcyjne o ile są istotne.

Bank dokonuje na dzień bilansowy wyceny papierów wartościowych „Przeznaczonych do obrotu” i „Dostępnych do sprzedaży” według poniższych zasad:

Papiery wartościowe z prawem do kapitału

- notowane na rynkach giełdowych wycenia się według wartości godziwej (kursu publikowanego na dany dzień). W odniesieniu do akcji notowanych na GPW wycena dokonywana jest w oparciu o kurs zamknięcia sesji,
- nie notowane na rynkach giełdowych wycenia się według wartości godziwej ustalonej na podstawie informacji dających podstawę do określenia prawdopodobnej wartości, możliwej do uzyskania w przypadku zbycia danego papieru. Źródłem powyższych informacji mogą być zawarte umowy sprzedaży papieru, umowy przedwstępne oraz inne spodziewane korzyści związane ze zbyciem papieru w przyszłości. W przypadku braku istnienia przesłanek pozwalających na określenie spodziewanej wartości sprzedaży papieru wycenę ustala się na poziomie kosztu historycznego z uwzględnieniem trwałej utraty wartości,
- akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych wycenia się z zastosowaniem metody praw własności.
- pozostałe akcje i udziały klasyfikowane są odpowiednio do kategorii „Przeznaczone do obrotu” i „Dostępne do sprzedaży” i wyceniane według wartości godziwej.

Znajdujące się w portfelu Banku papiery wartościowe z prawem do kapitału tego samego emitenta a zakupione w różnych okresach i po różnych cenach, Bank sprzedaje stosując zasadę FIFO co oznacza, że rozchód papierów następuje kolejno według papierów zakupionych najwcześniej.

Dłużne papiery wartościowe

- notowane na giełdzie lub dla których istnieje aktywny rynek wycenia się według wartości godziwej (bieżącej ceny rynkowej),

- dla których nie istnieje aktywny rynek lub istnieje rynek o niskiej płynności - na podstawie modeli opartych na zdyskontowanych przepływach pieniężnych.

Ewidencji księgowej podlega zniżka lub wyższa wartości ustalona w dniu wyceny, tj. na koniec miesiąca, odrębnie dla każdego rodzaju papieru.

Skutki okresowej wyceny papierów wartościowych sklasyfikowanych jako „Przeznaczone do obrotu” zalicza się do przychodów lub kosztów z operacji finansowych, natomiast „Dostępnych do sprzedaży” odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny.

Dłużne papiery wartościowe nabyte na rynku pierwotnym zalicza się do „Należności własnych” Banku.

Bank dokonuje oceny ryzyka kredytowego, związanego z obligacjami emitowanymi przez podmioty niefinansowe i tworzy rezerwę celową równoważącą to ryzyko.

Znajdujące się w portfelu Banku dłużne papiery wartościowe tego samego emitenta a zakupione w różnych okresach i po różnych cenach, Bank sprzedaje stosując zasadę FIFO co oznacza, że rozchód papierów następuje kolejno według papierów zakupionych najwcześniej.

Dyskonto, jeśli cena nabycia jest niższa niż nominalna, lub premia dla emitenta, jeżeli cena nabycia jest wyższa niż cena nominalna - są amortyzowane metodą liniową w okresie od dnia nabycia do daty sprzedaży lub wykupu. Zamortyzowane dyskonto lub premia dla emitenta zwiększa lub obciąża rachunek wyników.

Wartości niematerialne i prawne oraz rzeczowy majątek trwały

Wartości niematerialne i prawne oraz rzeczowy majątek trwały ujmowany jest w momencie wprowadzenia do ksiąg według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, a w odniesieniu do środków trwałych w budowie w wysokości kosztów związanych z budową, montażem nowego lub ulepszeniem już istniejącego środka trwałego. Amortyzacja naliczana jest metodą liniową przy zastosowaniu zasad i stawek zgodnych z ekonomiczną użytecznością poszczególnych składników aktywów. W latach ubiegłych majątek trwały podlegał okresowym aktualizacjom wyceny według zasad określonych w odnośnych przepisach. Korektę aktualizacji majątku trwałego w bilansie odzwierciedla kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny.

Do wartości niematerialnych i prawnych Bank zalicza oprogramowanie oraz poniesione przed wdrożeniem koszty zakończonych powodzeniem prac rozwojowych. Obejmują one koszty bezpośrednio związane z wdrożeniem nowej technologii oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z jej wdrożeniem. Okres dokonywania odpisów amortyzacyjnych dla tych wartości niematerialnych i prawnych nie przekracza 10 lat.

Wartości niematerialne i prawne obejmują również wartość firmy powstałą w wyniku połączenia z BRE Bankiem banków: Polski Bank Rozwoju SA i Bank Częstochowa SA. Okres dokonywania odpisów amortyzacyjnych wartości firmy wynosi odpowiednio 10 i 20 lat.

Stosowane przez Bank stawki dla podstawowych grup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych są następujące:

budynki i budowle	2,5% - 4,5%
urządzenia techniczne i maszyny	6,0% - 12,5%
środki transportu	20,0%
sprzęt informatyczny	30,0%
inwestycje w obcych środkach trwałych	2,5% - 10,0%
sprzęt biurowy, meble	14,0% - 20,0%
oprogramowanie	10,0% - 50,0%
wartość firmy	5% - 10,0%

Składniki majątku trwałego o wartości poniżej 3.500,00 zł ujmowane są w rejestrze i jednorazowo umarzane w momencie zakupu.

Rozliczenia międzyokresowe

Bank dokonuje czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeśli wydatki dotyczą miesięcy następujących po miesiącu, w którym je poniesiono.

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty z tytułu świadczeń wykonywanych na rzecz Banku, lecz jeszcze nie stanowiących jego zobowiązań. Do rozliczeń międzyokresowych zalicza się również przychody otrzymane z góry oraz należne Bankowi odsetki od należności zagrożonych i należności pod obserwacją do czasu ich otrzymania lub odpisania.

Zobowiązania

Zobowiązania Banku powstają przede wszystkim z tytułu przyjętych depozytów klientów oraz depozytów i kredytów międzybankowych. Zobowiązania wycenia się w wysokości amortyzowanego kosztu, o ile nie są przeznaczone do obrotu, które wycenia się w wartości godziwej.

Rezerwy celowe i ogólne

Bank tworzy rezerwy celowe na należności zagrożone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz rezerwy na ryzyko ogólne zgodnie z przepisami Prawa bankowego.

Odpisy na rezerwę na ryzyko ogólne ustalane są zgodnie z art. 130 ust. 2 Ustawy Prawo bankowe. Odpisy te mogą być dokonywane do wysokości 1,5% wzrostu wartości portfela kredytowego i są obliczane od średniej kwoty niespłaconych kredytów i pożyczek pieniężnych pomniejszonej o kwotę kredytów i pożyczek pieniężnych, na które Bank utworzył rezerwy celowe w wysokości 100%. Rezerwa na ryzyko ogólne może być wykorzystana na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej. Kwota odpisu nie może być jednak wyższa niż kwota odpisu dokonywanego w tymże roku z zysku za rok poprzedni na poziomie ryzyka ogólnego.

Bank tworzy rezerwy na świadczenia pracownicze na podstawie wyceny aktuarialnej zgodnie z zasadami określonymi w MSR 19.

Wszystkie rezerwy tworzone na ryzyko i straty uwzględniane są przy ustalaniu wyniku finansowego Banku.

Podatek odroczony

Bank ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i tworzy rezerwę w związku z przejściowymi różnicami pomiędzy wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości.

Wysokość rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania zobowiązania podatkowego.

Rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie oddzielnie.

Zmiany stanu rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego w stosunku do poprzedniego okresu obrotowego odnoszone są na rachunek zysków i strat lub na kapitał własny, w przypadku gdy rezerwa lub aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczą operacji rozliczanych z kapitałem własnym.

Kapitały

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez Bank zgodnie z obowiązującym prawem, tj. właściwymi ustawami i statutem.

Kapitał akcyjny wykazywany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru handlowego według wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku oraz premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji. Ponadto, różnica wartości sprzedanych środków trwałych przed i po aktualizacji ich wartości jest przenoszona na kapitał zapasowy z kapitału rezerwowego.

Kapitał rezerwowy służący celom określonym w statucie Banku tworzony jest z odpisów z zysku lub premii emisyjnych. Ponadto, może być uznany różnicą wartości środków trwałych przed i po aktualizacji ich wartości. Zgodnie z ustawą Prawo bankowe z odpisów z zysku Bank tworzy również fundusz ogólnego ryzyka.

Kapitał z aktualizacji wyceny uznaje się różnicą netto wartości środków trwałych przed i po aktualizacji ich wartości dokonanej zgodnie z ustawą. Kapitał ten przedstawia zmianę wartości netto środków trwałych wykazanych w aktywach na skutek przeprowadzonych aktualizacji wyceny. Kapitał z aktualizacji wyceny w momencie rozchodu środka trwałego (sprzedaży, oddania, likwidacji bądź uznania za niedobór) przenosi się na kapitał zapasowy. Na kapitał ten odnoszone są również skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Pozycja „Zysk (strata) z lat ubiegłych” obejmuje niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych Banku oraz jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności.

Wynik finansowy netto roku obrotowego stanowi zysk wynikający z rachunku zysków i strat. Zysk netto uwzględnia zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz zmiany stanu rezerwy/rozliczeń z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Waluty obce

Aktywa i pasywa w walutach obcych przeliczane są codziennie na złote według średniego kursu NBP obowiązującego w danym dniu, w tym również kursu obowiązującego w ostatnim dniu roboczym okresu sprawozdawczego. Różnice kursowe zrealizowane i niezrealizowane ujęte są w rachunku zysków i strat danego okresu z wyjątkiem różnic kursowych od finansowych aktywów niepieniężnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, które są wykazywane w kapitale z aktualizacji wyceny.

Dodatnie i ujemne różnice kursowe z tytułu transakcji pochodnych Bank uwzględnia w wyniku finansowym w dniu ich wyceny.

Instrumenty pochodne i transakcje terminowe

Na dzień bilansowy dokonywana jest wycena wykazywanych pozabilansowo według wartości nominalnej instrumentów pochodnych i transakcji terminowych. Nadrzędną zasadą stosowaną przy ich wycenie jest zasada bieżącej ceny rynkowej (wartości godziwej).

Notowane instrumenty pochodne i transakcje terminowe wyceniane są na podstawie aktualnych notowań giełdowych z dnia wyceny. Wycena pozostałych instrumentów pochodnych i transakcji terminowych dokonywana jest za pomocą modeli matematycznych na podstawie bieżących parametrów rynkowych z dnia wyceny.

Wynik z wyceny instrumentów pochodnych i transakcji terminowych ujmowany jest każdorazowo w rachunku zysków i strat w „Wyniku operacji finansowych” lub w „Wyniku z pozycji wymiany”.

Bank stosuje następujące metody do wyceny instrumentów pochodnych i transakcji terminowych:

Instrumenty na ryzyko rynkowe

Warranty na papiery wartościowe

Warranty na papiery wartościowe księgowane są pozabilansowo według wartości nominalnej aktywów bazowych. Otrzymana premia z tytułu sprzedaży tych warrantów ujmowana jest do momentu ich realizacji w bilansie, w pozycji „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych”. Wynik z wyceny warrantów na papiery wartościowe liczony jest przy zastosowaniu modelu matematycznego, a następnie ujmowany w bilansie w korespondencji z pozycją „Wynik operacji finansowych” w rachunku zysków i strat.

Kontrakty futures

Kontrakty futures ewidencjonowane są na kontach pozabilansowych w wartości nominalnej. Wyceniane są one na podstawie notowań giełdowych. Zyski i straty z tytułu zmian cen tych instrumentów ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik operacji finansowych” w korespondencji z rachunkiem nosto/rozrachunków w bilansie.

Opcje na papiery wartościowe i indeksy giełdowe

Opcje na papiery wartościowe i indeksy giełdowe księgowane są pozabilansowo według wartości nominalnej aktywów/pasywów bazowych. Otrzymana/płacona premia z tytułu sprzedaży/kupna opcji ujmowana jest do momentu ich realizacji w bilansie, w pozycji „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych”/”Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe”. Wynik z wyceny opcji liczony jest przy zastosowaniu modelu matematycznego, a następnie ujmowany w bilansie w korespondencji z pozycją „Wynik operacji finansowych” w rachunku zysków i strat.

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej

Forward Rate Agreement (FRA)

Przedmiotem transakcji FRA jest kupno/sprzedaż kontraktu na stopę procentową w danej walucie o określonej kwocie, okresie i stopie procentowej. Kwota kontraktu na stopę procentową w wartości nominalnej kontraktu FRA ewidencjonowana jest pozabilansowo. Wycena transakcji FRA dokonywana jest przy użyciu modelu matematycznego i ujmowana jest w bilansie w korespondencji z pozycją „Wynik operacji finansowych” w rachunku zysków i strat.

Interest Rate Swap (IRS), Cross Currency Interest Rate Swap (CIRS)

Przedmiotem IRS jest zamiana strumieni odsetkowych, których płatności odsetkowe wyliczane są odpowiednio na podstawie ustalonych/oczekiwanych stawek oprocentowania oraz kwot nominalnych transakcji w poszczególnych podokresach odsetkowych, denominowanych w określonej walucie. Kwota transakcji w wartości nominalnej ewidencjonowana jest pozabilansowo. Wycena niezrealizowanych zysków/strat na transakcjach IRS dokonywana jest przy użyciu modelu matematycznego i ujmowana jest w bilansie w korespondencji z pozycją „Wynik operacji finansowych” w rachunku zysków i strat. Kwota naliczonych memoriałowo odsetek na dzień bilansowy ujmowana jest w bilansie w korespondencji z pozycją „Wynik operacji finansowych” w rachunku zysków i strat.

W przypadku operacji dwuwalutowych (CIRS) kwota nominalu podlega wycenie w sposób analogiczny do walutowej transakcji terminowej.

Opcje na stopę procentową

Opcje na stopę procentową ewidencjonowane są według wartości nominalnej na kontach pozabilansowych. Otrzymana/zapłacona premia z tytułu sprzedaży/zakupu opcji ujmowana jest w pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe” lub „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych” do momentu rozliczenia. Wycena tych

opcji dokonywana jest przy zastosowaniu modelu matematycznego i ujmowana jest w bilansie w korespondencji z pozycją „Wynik operacji finansowych” w rachunku zysków i strat.

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego

Walutowe transakcje terminowe

Transakcje te ujmowane są przez Bank na kontach pozabilansowych w wartości nominalnej. Wycena transakcji kupna/sprzedaży walut jest dokonywana przy użyciu modelu matematycznego.

Wynik na transakcjach kasowych jest wyliczany poprzez porównanie kursu transakcyjnego ze średnim kursem NBP obowiązującym na dzień wyceny.

Wynik na transakcjach forward jest wyliczany poprzez porównanie terminowego zdyskontowanego na dzień wyceny kursu transakcyjnego do średniego kursu ustalonego przez NBP na ten dzień.

Niezrealizowany wynik z wyceny rynkowej walutowych transakcji terminowych ujmowany jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z pozycji wymiany”.

Opcje walutowe

Opcje walutowe ujmuje się w księgach według tych samych zasad co pozostałe opcje. Wycena dokonywana jest przy użyciu modelu matematycznego. Dodatkowo wycena uwzględnia elementy związane z ryzykiem walutowym, a wynik zrealizowany i niezrealizowany prezentowany jest w ramach pozycji dotyczących operacji walutowych.

Ustalenie wyniku finansowego

Przychody z tytułu odsetek

Przychody te obejmują odsetki otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych oraz papierów wartościowych, wyliczone przy zastosowaniu kosztu zamortyzowanego. Przychody dotyczące okresu sprawozdawczego ujmowane są w rachunku zysków i strat na zasadzie memoriałowej.

Nie otrzymane w okresie sprawozdawczym przychody z tytułu odsetek, w tym dyskonta oraz odsetek skapitalizowanych od należności zakwalifikowanych jako normalne ujmowane są w rachunku zysków i strat, i drugostronnie ujmowane są w bilansie jako należności od instytucji finansowych, klientów i sektora budżetowego.

Należne odsetki zapadłe i niezapadłe, w tym odsetki skapitalizowane, od należności zagrożonych i należności pod obserwacją zaliczane są do czasu ich kasowego otrzymania do przychodów zastrzeżonych.

Przychody pobierane z góry ujmowane są na koncie rozliczeń międzyokresowych biernych i ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczą.

Do przychodów odsetkowych wliczane są również zyski kapitałowe ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych.

Koszty odsetek

Koszty te obejmują odsetki zapłacone oraz naliczone z tytułu przyjętych depozytów od klientów, własnych wyemitowanych papierów wartościowych oraz innych zaciągniętych zobowiązań, wyliczone przy zastosowaniu zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania z tytułu odsetek naliczane są narastająco na koniec każdego dnia. Koszty dotyczące okresu sprawozdawczego ujmowane są w rachunku zysków i strat na zasadzie memoriałowej.

Prowizje

Prowizje obejmują głównie kwoty przychodów innych niż odsetki otrzymane z tytułu udzielonych kredytów i gwarancji bankowych. Prowizje obejmują również opłaty pobierane przez Bank z tytułu operacji gotówkowych, prowadzenia rachunków klientów, przekazów, akredytyw i inne. Kwoty prowizji, w kwocie nie przekraczającej 500 tys. zł, bądź będące bezpośrednim wynagrodzeniem za wykonane czynności, zaliczane są do wyniku finansowego w momencie zapłaty.

Koszty prowizji obejmujące kwoty zapłacone od zaciągniętych kredytów, operacji refinansowych, akredytyw, inkasa i operacji wymiany, w kwocie nie przekraczającej 500 tys. zł, zaliczane są do kosztów w momencie zapłaty.

Prowizje otrzymane/zapłacone w kwocie powyżej 500 tys. zł rozliczane są w czasie przez okres trwania umowy.

Przychody z akcji udziałów i innych papierów wartościowych

Przychody te obejmują dywidendy otrzymane od jednostek, w których Bank posiada akcje lub udziały. Dywidendy są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie realizacji kasowej. Pozycja ta uwzględnia również przychody ze sprzedaży udziałów podporządkowanych.

Wynik operacji finansowych

Pozycja ta obejmuje wynik na sprzedaży papierów wartościowych i realizowany kasowo wynik na operacjach instrumentami pochodnymi. W pozycji tej zawarte są również zwyżki i zniżki wartości papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu i dostępnych do sprzedaży naliczone do momentu sprzedaży tych papierów w danym okresie sprawozdawczym oraz wynik z wyceny instrumentów pochodnych na ryzyka rynkowe i stopy procentowej.

Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany obejmuje dodatnie i ujemne różnice kursowe zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, a także wynik z wyceny instrumentów pochodnych na ryzyko walutowe.

Wyrażone w walutach obcych przychody i koszty zrealizowane przeliczane są według kursu transakcyjnego, a niezrealizowane według kursu średniego NBP z dnia bilansowego.

Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości

Odpisy te obejmują utworzenie rezerw na:

- należności normalne w zakresie pożyczek i kredytów konsumpcyjnych;
- należności zagrożone i pod obserwacją;
- zobowiązania pozabilansowe;
- koszty do poniesienia;
- ryzyko ogólne.

Odpisów na rezerwy celowe dokonuje się dla poszczególnych aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych zaklasyfikowanych do kategorii pod obserwacją, poniżej standardu, wątpliwych lub straconych.

9. Średnie kursy wymiany złotego w okresach objętych sprawozdaniem finansowym i porównywalnymi danymi finansowymi

Poszczególne pozycje aktywów i pasywów bilansu przeliczone zostały na EUR według średniego kursu obowiązującego na 31 grudnia 2003 r., ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski tj. 1 EUR = 4,7170 zł. Poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz pozycje rachunku przepływu środków pieniężnych za 12 miesięcy 2003 r. przeliczono na EUR według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP z ostatnich dni 12 miesięcy 2003 roku. Tak wyliczony średni kurs wyniósł 1EUR = 4,4474 zł.

Porównywalne dane finansowe w części dotyczącej aktywów i pasywów bilansu przeliczone zostały na EUR według średniego kursu obowiązującego na 31 grudnia 2002 r., ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski tj. 1 EUR = 4,0202 zł. Pozycje rachunku zysków i strat oraz pozycje rachunku przepływu środków pieniężnych za 12 miesięcy 2002 r. przeliczono na EUR według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP z ostatnich dni 12 miesięcy 2002 r. Tak wyliczony średni kurs wyniósł 1 EUR = 3,8697 zł.

Najwyższy średni kurs na koniec miesiąca w okresie sprawozdawczym odnotowano w grudniu (1 EUR=4,7170 zł), najniższy w styczniu (1 EUR = 4,1286 zł).

10. Różnice w zakresie przyjętych zasad i metod rachunkowości i ujawnionych danych zgodnych z Polskimi Zasadami Rachunkowości a Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Różnice pomiędzy sprawozdaniem finansowym sporządzonym według Polskich Zasad Rachunkowości i Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej wynikają z następujących odmiennych zasad wyceny i prezentacji:

Ryzyko kredytowe

1. Rezerwy na zaangażowanie kredytowe

a) Rezerwy celowe na zaangażowanie kredytowe – kredyty

Wartość rezerw celowych na kredyty ujęta w sprawozdaniach sporządzanych wg Polskich Standardów Rachunkowości wynika z zastosowania przepisów Rozporządzenia Ministra

Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Zgodnie z MSR 39 *Instrumenty finansowe: Ujmowanie i wycena*, rezerwy na kredyty nieobsługiwane (brak spłaty w całości lub spłata z opóźnieniem, (*ang. default*)) byłyby dokonywane na podstawie oceny utraty wartości tych należności, a ich saldo powinno odpowiadać różnicy pomiędzy oczekiwaną bieżącą wartością (wyliczoną przy zastosowaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej) przyszłych przepływów pieniężnych związanych ze spłatą lub egzekucją należności a jej wartością bilansową wykazywaną w księgach na dzień oszacowania.

b) Rezerwy na zaangażowanie kredytowe - gwarancje

Wartość rezerw na zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji ujęta w sprawozdaniach sporządzanych według polskich zasad rachunkowości wynika z zastosowania przepisów Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Zgodnie z MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe*, rezerwy na prawdopodobne zobowiązania warunkowe byłyby dokonywane na podstawie szacunku wartości przyszłych strat, a ich saldo powinno odpowiadać oczekiwanej bieżącej wartości przyszłych strat z tytułu niespłaconych kwot należności powstałych w wyniku realizacji gwarancji.

2. Rezerwa na ryzyko ogólne

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy prawo bankowe, banki mogą tworzyć w ciężar kosztów rezerwę na ryzyko ogólne. Celem rezerwy jest pokrycie ryzyka kredytowego związanego z istniejącym portfelem kredytowym, które nie zostało pomniejszone poprzez utworzone już przez Bank rezerwy celowe. Standardy MSSF nie sankcjonują tworzenia rezerwy ogólnej w takiej formie. Jednakże przepisy MSSF wymagają ujęcia w sprawozdaniu finansowym istniejącego już na dzień oszacowania, lecz jeszcze nie skrystalizowanego na ten dzień ryzyka kredytowego. Realizacja tego ryzyka powinna nastąpić w ciągu 12 m-cy od daty bilansowej. Oszacowanie tego ryzyka byłoby wypadkową wskaźnika prawdopodobieństwa wystąpienia braku spłaty (*probability of default*) oraz rzeczywistej stopy odzysku (*recovery rate*) przy uwzględnieniu aktualnych warunków ekonomicznych – np. na podstawie założeń Nowej Umowy Kapitałowej (*Basel II Accord*).

Zamortyzowany koszt

Zgodnie z PZR wycena przychodów odsetkowych od instrumentów finansowych dokonywana jest przy zastosowaniu konwencji kosztu historycznego z uwzględnieniem rozliczenia liniowego lub kasowego poszczególnych pozycji przychodów i kosztów związanej z tymi instrumentami.

Zgodnie z zapisem MSR 39 przychody i koszty odsetkowe od aktywów i zobowiązań finansowych (np. „należności własne” oraz „pozostałe zobowiązania”) wymagają wyceny według amortyzowanego kosztu obliczonego przy użyciu efektywnej stopy zwrotu obejmującej również ewentualne przychody i koszty prowizyjne.

Naliczanie i ujmowanie przychodów zastrzeżonych

Zgodnie z PZR Bank nalicza odsetki i prowizje od należności pod obserwacją oraz należności zagrożonych i do momentu rozliczenia kasowego ujmuje te pozycje jako przychody zastrzeżone. Według MSSF odsetki i prowizje od tych należności naliczane są w wysokości,

w jakiej Bank spodziewa się je uzyskać i w takiej kwocie są one zaliczane do wyniku finansowego przy wykorzystaniu konwencji kosztu amortyzowanego.

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dokonywany z podziału zysku w sprawozdaniu finansowym według Polskich Zasad Rachunkowości, w sprawozdaniu finansowym zgodnie z MSSF byłby utworzony w ciężar rachunku zysków i strat.

Podstawowe pozycje skonsolidowanego bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych

tys. EUR

	31.12.2003	31.12.2002
<i>GLÓWNE POZYCJE AKTYWÓW</i>		
1 Kasa, operacje z bankiem centralnym	100 327	89 682
2 Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	11 186	12 194
3 Należności od sektora finansowego	1 051 072	812 249
4 Należności od sektora niefinansowego	2 042 791	2 307 199
5 Należności od sektora budżetowego	336 136	12 528
6 Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	53 915	70 576
7 Dłużne papiery wartościowe	836 476	1 321 525
8 Udziały lub akcje w jednostkach zależnych	190 644	216 678
9 Udziały lub akcje w jednostkach współzależnych	-	-
10 Udziały lub akcje w jednostkach stowarzyszonych	76	976
11 Udziały lub akcje w innych jednostkach	1 969	3 191
12 Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	600 758	756 377
13 Wartości niematerialne i prawne	48 046	64 489
14 Rzeczowe aktywa trwałe	199 218	217 648
15 Inne aktywa	80 847	69 292
16 Rozliczenia międzyokresowe	141 344	226 571
17 Aktywa razem	5 694 805	6 181 177
<i>GLÓWNE POZYCJE PASYWÓW</i>		
1 Zobowiązania wobec banku centralnego	-	381
2 Zobowiązania wobec sektora finansowego	1 527 611	1 664 334
3 Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	2 497 281	2 489 706
4 Zobowiązania wobec sektora budżetowego	13 882	29 490
5 Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	310 578	483 139
6 Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	35 043	6 290
7 Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	497 444	555 561
8 Fundusze specjalne i inne zobowiązania	24 039	24 615
9 Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone	59 934	55 319
10 Rezerwy	143 289	228 589
11 Zobowiązania podporządkowane	250 048	250 118
12 Kapitał zakładowy	19 479	22 855

13	Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)	-	-
14	Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-
15	Kapitał zapasowy	158 732	186 244
16	Kapitał z aktualizacji wyceny	(347)	(757)
17	Pozostałe kapitały rezerwowe	157 923	336 529
18	Zysk (strata) z lat ubiegłych	(521)	(56 906)
19	Zysk (strata) netto	413	(97 998)
20	Pasywa razem	5 694 805	6 181 177

GLÓWNE POZYCJE RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

1	Wynik z tytułu odsetek	28 951	84 444
2	Wynik z tytułu prowizji	39 812	44 274
3	Wynik operacji finansowych	4 889	(25 899)
4	Wynik z pozycji wymiany	57 494	101 621
5	Wynik działalności bankowej	136 214	210 359
6	Wynik działalności operacyjnej	10 708	(77 308)
7	Wynik operacji nadzwyczajnych	15	29
8	Zysk (strata) brutto	10 724	(77 279)
9	Zysk (strata) netto	413	(97 998)

GLÓWNE POZYCJE RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

1	Środki pieniężne na początek okresu	308 624	445 604
2	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	928 424	(63 287)
3	Zysk (strata) netto	413	(97 998)
4	Korekty razem	928 012	34 711
5	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	18 943	(160 490)
6	Wpływy z działalności inwestycyjnej	60 166	128 014
7	Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	41 223	288 504
8	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(121 974)	132 871
9	Wpływy z działalności finansowej	335 784	238 692
10	Wydatki z tytułu działalności finansowej	457 758	105 821
11	Przepływy pieniężne netto razem	825 394	(90 906)
12	Środki pieniężne na koniec okresu	1 134 018	354 698